

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST.

Abonnementsprijs per jaar.

Prijs der advertentiën.

Vrij aan huis of franco per post
 binnenland bij vooruitbetaling . f 2.00
 Voor Oost-Indië en het Buitenl. » 3.00
 Afzonderlijke nummers. . . » 0.10
 Men abonneert zich voor minstens zes maanden
 ingaande op den dag der eerste toezending f 1.—

Per regel f 0.10
 Bij plaatsing van 300 regels . . 0.09
 » » » 1000 » . . 0.08
 » » » 3000 » . . 0.07

Mededeelingen of Ingezonden Stukken moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan den Voorzitter, G. E. V. L. VAN ZUYLEN, 7a Heerengracht of aan den Secretaris, M. A. VAN HEEKEREN, 791 Loosduinscheweg, beiden Den Haag.

Voor de Administratie, ook wat betreft Abonnement en Verandering van woonplaats, wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 109 Laan Copes v. Cattenb. Voor Advertentiën tot de Uitgevers-Maatschappij „HET GEMEENSCHAPPELIJK BELANG” Haagpoort 4, Den Haag.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

Het hoofddoel der Vereeniging is:
 Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zoodoende en ook door het verleen van onderlinge hulp, ware belangstelling en liefde te kweeken tusschen Nederland hier en ginds.
 Het lidmaatschap bedraagt f 1.50 tot f 5.— 's jaars, (voor het buitenland minstens f 2.50). Zij die f 5 of meer contribuëeren of een gift in één'schenken van f 100, zijn donateur(trice).

De ondergeteekende
 wonende te _____ wenscht
 donateur-trice lid te worden der Vereeniging „Oost en West” tegen een jaarlijksche contributie van
 f _____ den 190
 Handteekening:
 Straat of gracht:

Inhoud van dit nummer.
 Mededeelingen. — Een Nijverheidspraatje. — Oost-Ind. Berichten. — West-Ind. Berichten. — Van Vreemde Koloniën. — Tentoonstelling te Osaka. — De Saramakka-expeditie. — Voornaamste Inhoud van Ned. Tijdschriften voor Oost- en West-Indië. — Correspondentie. — Mail. — Feuilleton.

Mededeelingen.

I. Van het Hoofdbestuur:
 Konden wij in ons vorig nummer mededeelen, dat te Leiden een Afdeling onzer Vereeniging werd opgericht, thans ontvangen wij de mededeeling, dat er kans bestaat op het stichten eener Afdeling „Zutphen en Omstreken”.
 Er heeft zich met dat doel een Commissie gevormd, bestaande uit de heeren: Luit.-Gen. Th. J. A. van Zijl de Jong, oud-commandant van het Ned.-Indische leger, F. J. D. Noordhoek Hegt, oud luit.-kolonel-intendant, J. A. A. In 't Veldt, gep. majoor, J. Brousius van Nidek, particulier, en A. Walland, oud-ingenieur van B. O. W. Het reeds vroeger bestaande plan begint dus vaster vorm aan te nemen.
 Wij wenschen bovengenoemde heeren een spoedig en volkomen succes.

Naamlijst van Leden, toetgetreden tot de Vereeniging „Oost en West”, in de maand Mei.

Heer T. L. D. Smits	Apeldoorn f 5.—	Donat.
Mevr. J. M. C. van Tricht, geb. van der Hoop	1.50	Lid.
Heer D. Hendrikus Idsinga	1.50	„
Mevr. A. M. A. F. Idsinga, geb. Scheffer	1.50	„
Heer J. J. de Greve	2.—	„
Mevr. L. A. van Muijden	1.50	„
Heer H. J. Wolters	1.50	„
Maj. Wagenaar	Gonda	1.50
Mevr. de Wed. A. L. Sollewijn Gelpke	's-Gravenh.	1.50

FEUILLETON.

MANESCHIJN.

II.
 Langzaam, staan blijvend telkenmale, kijkend daarbij over de lage borstwering naar buiten in de diepe duisternis, waaruit de lantarens aan gene zijde der bamboe-doeroversperring flauw oplichten, schuift een donkere gestalte langs het, een weinig boven den beganen grond uitstekend aarden banket; dit een en al modderlaag, waarin de schoenen bij elken stap met zuigend geluid wegzinken.
 „Ada chabar apa apa?” (Is er nieuws?).
 „Tida, litanan,” mompelt de schildwacht op kleumtoon, het gelaat steeds naar buiten gekeerd, staande onder het atappen afdakje, dat hem tegen den regen moet beschermen maar waaruit het water nu sijpelt, onafgebroken in een beekje, neervallend gretig opgezogen door de grijze kapotjas van den man; diens heele kleeding één zware, natte massa, waaruit het vocht op zijn lichaam doortrekt, dit verkillend tot op het been.
 De luitenant blijft nog een oogenblikje naast den man staan, turend naar buiten, zinnend op middelen te vergeefs om hem beter te beschermen tegen het aanhoudend neervallend hemelwater, zijn ronde vervolgend daarop met een aansporing om goed uit te blijven kijken.
 Langzaam, niet zonder moeite zich door de modder heen

Jhr. A. F. Savornin Lohman	's-Gravenh.	5.—	Donat.
Mevr. de Wed. H. L. Maarschalk, geb. Matzen	1.50	Lid.	
Mevr. M. Knowles, geb. Wichers	1.50	„	
Ch. H. J. de Bruijn, geb. Scheidius Staal van Holstein	1.50	„	
Heer B. N. Tuinenburg	1.50	„	
Mevr. K. F. Tuinenburg	1.50	„	
Heer I. P. M. van Hengel	1.50	„	
Mevr. J. P. van Hengel	1.50	„	
Heer G. F. Beer	1.50	„	
J. A. H. S. Handzet Gordon	1.50	„	
J. Wieringa	1.50	„	
Mevr. M. de Lange van Overest	1.50	„	
Heer H. F. T. Schröder	1.50	„	
M. van der Heide	2.—	Abonn.	
Mej. A. A. A. Sollewijn Gelpke	1.50	Lid.	
E. A. Saeré	1.50	„	
Mr. Ch. Ph. du Cloux	1.50	„	
Heer P. M. E. Soeters	1.50	„	
G. H. Pernis	1.50	„	
P. Damenborgh	1.50	„	
Mevr. van Bijleveld	Leiden.	2.50	
de Wed. E. Veerkamp	Nijmegen.	10.—	Donat.
Terwindt	1.50	Lid.	
J. W. J. Hofman	1.50	Lid.	
G. van Zuylen	Luik fr. 10	Donat.	

Een Nijverheidspraatje.

Een van onze leden deed de vraag, of wij in «Neerlandia» het artikel hadden gelezen van den Indischen ambtenaar bij het B. B. James, die er de aandacht op vestigt, dat het van groot belang voor Neerlands Nationale nijverheid zou zijn, wanneer ergens in Nederland verzamelingen zouden te vinden zijn, van in Oost- en West-Indië gewilde importartikelen, met aanwijzing der speciale eischen, die koper of verbruiker stellen en van de het meest gewenschte verpakking.
 De schrijfster was van meening, dat het op den weg der Vereeniging «Oost en West» zou liggen, die toch de gemeenschappelijke belangen van Moederland en Koloniën voorstaat, om voor de inrichting en het in stand houden van een dergelijke monsterscollectie zorg te dragen.

Het zal echter aan de aandacht van ons belangstellend medelid niet zijn ontsnapt, dat onze Vereeniging, toen er sprake was van het aannemen van krachtige pogingen om de Indische nijverheid, huislijvt en kunstnijverheid te bevorderen, bij gemis aan voldoende eigen financiële kracht, met behulp van belangstellenden een naamlooze vennootschap heeft moeten in het leven roepen. Daarenboven ligt, strikt genomen, het bestendigen van den tegenwoordigen stand van zaken, waarbij de Indië op nijverheidsgebied bijna geheel op import teeren, niet op den weg van «Oost en West».
 Waar wij in onze statuten spreken van het gemeenschappelijk belang van Nederland hier en ginds, ligt het zwaartepunt dier gemeenschappelijke belangen voor ons tusschen de tropen; wij willen voor 't Vaderland het behoud van zijn welvaart en rijkdom bevestigen, door in de eerste plaats de koloniën welvarender en rijker te maken om ze zoodoende inniger te hechten aan het land, waaraan zij hunnen bloei zullen te danken hebben.

Achten wij dan het onder onze aandacht gebrachte denkbeeld van den heer James verwerpelijk? In de verste verte niet! Voor alles, waarvan de invoer in onze koloniën noodig is, geven wij, even als hij, er den voorkeur aan, om bij gelijke kwaliteit en prijs, de levering aan Nederlandsche fabrikanten te gunnen en juichen iederen maatregel toe, die genomen wordt om de mededinging van deze zoo gemakkelijk mogelijk te maken.

En toen wij dan ook, na tehuiskomst van een buitenlandsche reis, behalve de reeds vermelde aanbeveling, o. a. ook het jaarverslag over het jaar 1902, van het Koloniaal Museum op onze schrijftafel vonden, kwam ons dadelijk in de gedachte eene poging, die wij — zeker wel bijna 15 jaren geleden — hebben aangewend om te krijgen, wat de heer J., een paar maanden geleden in Neerlandia vroeg.

Wij hadden destijds, kort vóór eene Algemeene Vergadering van den «Raad van Bestuur» van het K. M., het Handelsmuseum te Brussel bezocht en er gevonden: eene uitgebreide verzameling, van in verschillende koloniën en afgelegen gewesten verlangde artikelen, met de aanwijzing der gebruikelijke wijze van verpakking. Men had ons veel goeds verteld van het praktische nut, uit dit deel van het Museum door den handel getrokken, en onder dien indruk deden wij te Haarlem het voorstel, om aan ons Koloniaal Museum een dergelijke afdeling voor den export naar Oost- en West-Indië te verbinden.

De toenmalige voorzitter van den Raad van Bestuur sympathiseerde echter niet met Handelsmuseum en zijne opvatting, dat de fabrikanten hun voelhoorns maar wat verder moesten uitstrekken dan thuis, vond weerklank bij de meerderheid.

Is ons geheugen echter goed, dan heeft, met medewerking der Nederlandsche Maatschappij van Nijverheid, het denkbeeld «Handelsmuseum», sedert belangrijke vordering gemaakt, en kunnen wij verwachten, dat de wensch van den heer James spoedig in practischen zin gehoor zal vinden, ook zonder dat van het Koloniaal Museum nog meer worde gevorderd, dan het nu reeds op zoo veelzijdig gebied presteert.

Nu ruim eene week geleden, werden te Parijs door den Minister van Koloniën de opnieuw ingerichte localen van het Fransche Koloniaal Museum geopend.

Tot 1899 was de collectie onder dak in het Palais de l'Industrie, dat echter voor de inrichting der wereldtentoonstelling van 1900 moest worden opgeruimd. Drie jaren lang heeft men moeten wachten tot de winkels, die nog in de Galerie d'Orleans van het Palais-Royal overbleven, waren verhuisd; thans, nu ze weg zijn, is men er in geslaagd van die gansche fraaie galerij één geheel te vormen, dat met den volledige inlichtingsdienst van het Office colonial, naar het ons vreemdelingen toeschijnt, alles moet opleveren wat de koloniale belangen maar kunnen vorderen.

En toch hoorden wij klachten; er schijnt nog te veel van den ambtenaar achter te blijven, (de fransche ambtenaar is autocraat) bij hen, die speciaal daar geplaatst zijn, om op voorkomende wijze het publiek voor te lichten.

Met het jaarverslag van ons Nederl. Koloniaal Museum in de hand, vinden wij daarom dan ook

geen reden, om naar een Rijks Koloniaal-Museum te verlangen, doch wel reden te over, om de vraag te stellen: of het niet op den weg zou liggen van de Regeering om uit de Nederlandsche schatkist het Koloniaal Museum krachtig te steunen, want bij herhaling zien wij uit het verslag, dat nuttige en noodige zaken uit gebrek aan fondsen, moesten achterwege blijven of niet krachtig genoeg konden worden aangepakt.

Wanneer wij letten op de zoo nuttige inrichting der schoolcollectie van Indische voorwerpen en producten, die het «aanschouwelijk onderwijs in de koloniale land- en volkenkunde», mogelijk maken, op de belangrijke inlichtingen, die ook aan de Nederlandsche Industrie werden gegeven, op het zeker nog altijd onvoldoend, maar toch toenemend museum-bezoek en op de zich steeds uitbreidende bibliotheek, dan achten wij het jammer, wanneer zulk een inrichting uit gebrek aan fondsen niet alles kan doen, wat er op haar gebied te doen valt.

Van af de oprichting der vereeniging «Oost en West» hebben wij er telkens, als het pas gaf, op gewezen hoe wij, bij de verbreiding van populaire kennis en bij 't bevorderen van Indië's nijverheid van het Koloniaal Museum krachtige samenwerking zouden kunnen ondervinden en tot onze groote voldoening, hebben de feiten onze verwachting bewaarheid.

Leggen wij, naast het belangrijke hoofdstuk «Inlichtingen», dat in het verslag op blz. 66 begint, en op blz. 122 besloten wordt, verschillende nummers van het Koloniaal Weekblad, dan verheugt het ons op te merken, hoe wij telkens hand aan hand gaan.

Zoo voelen wij ons b. v. beiden door het rameh-vraagstuk ten zeerste aangetrokken. Niet onverwacht was voor ons het bericht, door het Kol. Mus. van den Minister van Koloniën ontvangen, dat van het nemen eener Gouvernementelee proef met de ramehcultuur vooreerst was afgezien, wij hadden de meening van den heer Treub gehoord en het was daarom, dat wij den raad hebben gegeven, om van particulieren kant niet stil te zitten.

Persoonlijk voegden wij bij de theorie der praktijk en op onze omzwervingen in Noord-Frankrijk meenen wij gevonden te hebben, wat wij sedert jaren hebben gezocht: eene doelmatige en goedkope bereiding van de rameh-vezel voor spinnerij en weverij.

Stil in een eenzaam dorp met zijn beide zoons arbeidende aan het hoofd eener weverij, waarin hij als werkmans was begonnen, volgde de heer L. met alle aandacht het, ook voor zijn vak, zoo voorname rameh-vraagstuk en na tal van proefnemingen verkreeg hij het resultaat, dat de door hem vervaardigde filasse (gehekelde rameh-vezel) en de het daarbij verkregen werk (étoupe) volkomen gomvrij en veel lager in prijs zijn, dan alles, wat tot nu toe machinaal of chemisch is bereid geworden.

Wat is zijne werkwijze?
 Dit verkoos de heer L. niet te zeggen. Hij wil zelfs geen brevet nemen omdat zijn procédé zoo hoogst eenvoudig is, dat het met een kleine wijziging dadelijk gecopieerd zou worden.

bereiden.
 De heden ingevallen regenbui was, met 't oog op de, in de laatste snikheete dagen geblakerde atappen dakbedekkingen, als het ware door den hemel gezonden om het, in de eerste plaats te duchten gevaar te verminderen.
 Uitkijken was nu de boodschap om te voorkomen dat men het werk te dicht zou kunnen naderen om met kans op goeden uitslag toch nog een poging tot brandstichting in het werk te stellen.

„Wel, de Vries, is er wat bijzonders?” vraagt Hermans den europeeschen fuselier, die in het, 't dichtst bij den kampongrand gelegen bastion naast den, met een kartets geladen vuurmond op post staat.

„Nee, luitenant”, antwoordt de toegesprokene op fluisterenden toon. „En toch, ik weet nie luitenant, maar 'k vertrouw dà zaakie in de kampong gunder niet. 't Is affetoe net of ik der mense hoor prate en toch zou 'k nie durve zweere da 't zoo is.”
 Hermans blijft een oogenblikje naast den schildwacht tegen een der stijlen, die het dak van het bastion schragen, luisterend staan.

„Ik hoor niets”, zegt hij dan, zich tot heengaan opmakend. „Maar dat neemt niet weg dat het best mogelijk is, dat je goed gehoord hebt. Blijf maar goed uitkijken en waarschuw den commandant van de wacht, zoodra je onraad merkt.”

„Jawel luitenant”, mompelt de schildwacht, den blik scherp, trachtend de duisternis te doorboren.
 Zoodra Hermans het bastion verlaten heeft, bespeurt hij dat de regen heeft opgehouden, maar de maan, die zich

De berichten omtrent het optreden van de krullotenziekte in Suriname luiden zeer verontrustend, dat ik meen verplicht te zijn tot de onderstaande mededeeling. Tijdens mijn verblijf in de kolonie heb ik een aanvang gemaakt met het onderzoek naar de bedoelde ziekte en ook naar andere ziekteverschijnselen van de cacao. Dit onderzoek heb ik, voor zoover mijn ambtsbezigdheden dit toelieten, sedert voortgezet en hoewel het nog niet geheel is afgelopen, zoodat mijn volledig rapport nog niet kan worden gepubliceerd, kan ik er toch wel enkele zaken van mededeelen. Daarbij stel ik op den voorgrond, dat alleen in Suriname zelf een volledig onderzoek kan verricht worden; maar mijn voorloopige waarnemingen geven mij aanleiding te meenen, dat dan ook de voortplantingsorganen van de parasieten der cacao zullen gevonden worden. Pas daarna kan een rationeel bestrijding beproefd worden, maar toch valt er uit mijn onderzoek reeds één conclusie te trekken omtrent de bestrijdingsmiddelen.

Ik heb vroeger als hypothese vermeld, dat krulloten en versteerde cacovruchten door dezelfde schimmel zouden worden teweeggebracht. Ik heb thans zekerheid, dat deze hypothese juist was. Zoolang men nog niet weet, waar de voortplantingsorganen gevormd worden, is het zeker aan te raden, de ziekte deelen, die de schimmel herbergen, weg te nemen en te vernietigen. Alleen dient hierbij wel bedacht te worden, dat het gevolg van deze handelwijze niet mag zijn het verwaarloosen van andere werkzaamheden op de plantage; anders maakt men daardoor de boomen vatbaar voor allerlei ziekten. Onder dit voorbehoud is er dan echter veel te zeggen voor het geregeld verwijderen der krulloten, mits men tevens de versteerde vruchten wegneemt. Anders helpt dit bestrijdingsmiddel zeker niet. Ik acht het zelfs niet onmogelijk, dat de schillen van de versteerde vruchten in den grond de voortplantingsorganen doen rijpen en dus een vruchtbare bron van infectie opleveren.

Wie dus de krulloten verwijdert, doe dit ook met de versteerde vruchten en late in geen geval de schillen daarvan in den grond weggroten, maar vernietig ze op een of andere wijze, b.v. met ongeluschte kalk of door overgieten met petroleum en verbranden.

In het hiervoren aangehaalde nummer van *Onze West* wordt reeds met voldoening gewag gemaakt van het feit, dat men er al hier en daar was overgegaan tot daadwerkelijke bestrijding der krullotenziekte, en daarbij bevredigende uitkomsten had verkregen. Het schrijven van professor Went zal er zeker niet weinig toe bijdragen, om de planters nog meer aan te sporen, om alle beschikbare krachten voor die bestrijding aan te wenden.

Naar de *Nieuwe Cour.* alhier vernam, is door eenige cultuur-ondernemers in Suriname tot prof. dr. J. Ritzema Bos te Amsterdam, het verzoek gericht ten spoedigste naar Suriname over te komen, om de vroeger door hem op het Phytopathologisch laboratorium aangevangen onderzoekingen naar de oorzaak en de middelen tot bestrijding der krullotenziekte der cacao-boomen aldaar voort te zetten. Tot dat doel is een belangrijke som te zijner beschikking gesteld. Het is nog niet zeker, of prof. Ritzema Bos aan dit aanzoek kan voldoen.

Als een bewijs van herlevend vertrouwen in de surinaamsche cacao-cultuur, kan O. W. meedeelen, dat de verschillende gedelegeerden, die in den laatsten tijd door in Nederland gevestigde ondernemingen werden uitgezonden, om te adviseeren omtrent het al of niet voortzetten van het bedrijf op de betreffende cacao-plantages, allen een gunstig advies hebben uitgebracht. Zij zijn van oordeel, dat men niet mag terugdeinzen voor de kosten, welke noodig zijn om de plantages in goeden staat te brengen, waar het buiten twiifel is, dat het daarvoor uitgegeven kapitaal zijne rente zal opbrengen.

De financiële quaestie blijft voor vele ondernemingen een lastige zaak en wij betreuren het met het genoemde blad, dat in Suriname nog geen landbouw-credietbank bestaat. Laat ons hopen, dat de daartoe in het werk gestelde pogingen tot een goede uitkomst mogen leiden, want, zooals O. W. terecht opmerkt, naast de niet genoeg te waardeeren deskundige leiding, welke zal kunnen uitgaan van het op te richten prestatie, zijn werkkapitaal en ondernemingsgeest noodig, om een reeks kwinjende cacao-plantages in de kuststreek der kolonie, binnen enkele jaren in bloeiende ondernemingen te herscheppen.

De drinkwaterquaestie is voor de hoofdstad van Suriname, zooals wij reeds herhaaldelijk aantoonde, een zaak van het hoogste belang. Verbljndend is daarom het bericht in *Onze West* van den 2den Mei 11, dat bij de artesische boring op het Sivaplein, na tot een diepte van 165 meters te zijn voortgezet, op een laag werd gestooten, die een kleine stijfhoogte heeft boven het terrein. Het debiet van die laag was niet voldoende voor de watervoorziening van de geheele stad, maar de verwachting is toch gewettigd, dat besloten zal worden tot definitieve boring, nu gebleken is, dat de formatie van den bodem alle kans op welslagen biedt.

Het bij de proefboring op het Sivaplein verkregen water is geschikt om te worden gedronken. Aanvankelijk was het ijzergehalte te groot, maar dit is geleidelijk verminderd.

Aan een ingezonden schrijven aan de *N. Sur. Cour.*

ontleenen wij, dat de beheerders der suikerplantages Mariëburg en Zoelen, Rust en Werk en Alliance voornemens zouden zijn, om na afloop van de bestaande contracten, geen britsch-indische immigranten meer in dienst te houden en de noodige werkkrachten van Java te laten overkomen.

Men wil nu, dat het gouvernement zich thans reeds met de vraag bemoeie, hoe de 1500 arbeiders, die eerlang gedaan zullen krijgen, voor de kolonie zullen kunnen behouden blijven. Daartoe zou nu reeds moeten worden uitgezien naar gronden voor de uitgifte van geschikte terreinen voor den kleinen landbouw.

Wanneer men nu evenwel nagaat, welke redenen bedoelde plantages tot den hiervoor geschetsten maatregel zouden kunnen bewegen, n. l. het woelig en licht tot daadwerkelijk vorzet neigend karakter der britsch-indische arbeiders, dan moet o. i. onwillekeurig de vraag bij het bestuur rijzen, of deze niet-gewilde werkkrachten wel goede elementen zijn om daarmee de vaste bevolking der kolonie te versterken.

Evenals in Suriname zijn ook in Britsch-Guyana geen voldoende werkkrachten voor de bestaande ondernemingen beschikbaar. Daartoe moeten er hoofdzakelijk uit Engelsch-Indië koelies worden ontboden, wier uitwendig plaats heeft ten koste van het geheele bevolking-betalend publiek. Nu moet in die, aan Suriname grenzende engelsche kolonie een verzoekschrift aan den minister van koloniën ter onderteekening circuleeren, waarin aangedrongen wordt op afschaffing van deze bevoorrechtiging van enkele ondernemers ten koste van het geheel.

Wij hebben dergelijke theorieën ook wel eens ten opzichte van Suriname hooren verkondigen en meenen daartegen iets in het midden te moeten brengen.

Heel Guyana, zoowel het fransch, het hollandsch als het engelsch gedeelte lijden aan gebrek aan werkkrachten, waardoor de hulpbronnen van het land niet voldoende kunnen worden geëxploiteerd en ten bate der kolonie, zoowel als van de ondernemers aangewend.

Het is dus wel degelijk ook in het belang van het algemeen, dat de noodige werkkrachten van elders worden ontboden, waardoor tevens de mogelijkheid wordt geopend om de lieden, casu quo, na afloop van de gesloten contracten aan het land te binden.

Wanneer men nagaat, welke offers andere menschen-arme landen bereid zijn te brengen om immigranten te lokken, ligt het toch waarlijk wel op den weg van een koloniaal bestuur om voor de aanwerving van werkkrachten de noodige faciliteiten te verleenen.

Van vreemde Koloniën.

Korte kroniek. „De gebeurtenissen van den oorlog met Spanje hebben aangetoond, dat aan de Vereenigde Staten de heerschappij over den Stillen Oceaan toekomt,” zei president Roosevelt onlangs op zijn rondreis door de republiek te Tacoma, om een paar dagen later te Seattle zoo ongeveer hetzelfde te verklaren. Dit neemt echter niet weg, dat Engeland nu juist weer de hand legde op een paar onbeheerde eilanden in de Zuidzee, in de nabijheid van het eiland Pitcairn gelegen. De engelsche consul van Tahiti moet op eigen initiatief tot de annexatie dier eilanden zijn overgegaan, omdat een er van, het eiland Ducie, een goede haven bezit, die eenige waarde zal krijgen tengevolge van de, eerlang te verwachten voltooiing van 't Panama-kanal.

Van Tahiti gesproken, onlangs deelden wij reeds mede, dat de algemeene raad der fransche kolonie zou worden afgeschaft. Bij decreet van den 19en der vorige maand is dat vertegenwoordigend lichaam ten grave gedoemd. Onder de overwegingen, die daartoe hebben geleid, behoort dat de ter ziele gegane raad, welke uithoofde van gebrek aan keuze op de andere eilanden uitsluitend uit afgevaardigden van Tahiti en Moorea was samengesteld, slechts rekening hield met de belangen dezer beide districten van de kolonie.

De gouverneur zal nu worden ter zijde gestaan door een raad van administratie, bestaande uit den secretaris-generaal der kolonie, de chefs van dienst der rechterlijke macht en van de registratie, den burgemeester van Papeete, de voorzitters van de kamers van koophandel en van landbouw, en de bestuurshoofden in de vier verschillende districten der kolonie, en voorgezeten door den gouverneur zelf, terwijl de chef van diens kabinet de functien van secretaris van dien raad vervult. Uit dezen raad, die in zijn geheel moet zitting nemen bij de beraadslagingen over de begroting, wordt eene permanente commissie aangewezen, waarvan met het oog op de groote uitgestrektheid, waarover de eilanden der kolonie verspreid liggen, de hiervoren genoemde bestuurs-hoofden geen deel uitmaken. Deze commissie kan door den gouverneur worden bijeengeroepen telkenmale, wanneer hij het advies van den raad ten opzichte van eenige tot diens ressort behorende quaestie wensch te vernemen.

In het vijfde werelddeel, waar we ons hierbij ophouden, valt nog op te merken dat den 22sten Mei een, voor de Maoris op Nieuw-Zeeland hoogst gewichtige gebeurtenis voorviel. Hun koning, Mahoeta, werd dien dag benoemd tot lid van den wetgevenden

raad der kolonie en beëdigd als lid van den uitvoerenden raad. Hij ried zijn volk aan, gehoorzaamheid aan de wetten van het land te betrachten, evenals het zijn streven zou zijn om die wetten te handhaven in het belang van het welzijn van beide rassen. Men gelooft, dat deze stap van Mahoeta zal leiden tot de vestiging van groote, vaste nederzettingen der Maoris.

De premiers van de bondsstaten, waaruit 't Australisch gemeenebest is samengesteld, waren den 21sten April 11. nog druk aan 't confereren. Zij konden het maar niet eens worden over de vraag, wat er met de Murray moet geschieden. Terwijl Victoria en Nieuw-Zuid-Wales deze rivier als een waterreservoir voor den landbouw in het gemeenebest willen zien aangemerkt, heeft Zuid-Australië het meeste belang bij het onderhouden van de stoomvaart langs dien waterweg.

Den 26sten Mei 11. werd het Bondsparlement door den gouverneur van Australië, lord Tennyson, geopend, die o. a. verklaarde dat, hoewel de ministers van het gemeenebest gunstig gestemd zijn voor het denkbeeld van nauwere handelsrelatiën met 't overig deel van het rijk, deze quaestie waarschijnlijk niet zoo spoedig in het parlement ter sprake zou worden gebracht, wijl dat zich voor de urgentie geplaatst zag der behandeling van tal van vraagstukken van zuiver binnenlandsch belang.

De lord deelde hiermede op de, door de engelsche regering voorgestane nieuwe financiële politiek, welke o. a. ten gevolge zou hebben, dat aan de engelsche industrie, door de, aan deze in de koloniën te verleenen bevoorrechtiging, een uitgebreide markt zou worden verzekerd, maar zooals nu reeds werd aangekondigd voor Engeland zelf op verhooging van den prijs der levensmiddelen zou komen te staan, welke verhooging in de eerste plaats op de arbeidende klassen zou drukken.

Terwijl de engelsche pers zich met dit, voor Engeland en zijn koloniën gewichtig vraagstuk bezig houdt, en de liberale bladen het standpunt der regering unaniem afkeuren en daarvan groote schade voor het land voorzien, werd den 26en Mei 11., onder voorzitterschap van lord Reay, de vergadering van het Institut Colonial International te Londen geopend.

Aan een particuliere correspondentie aan de *Nieuwe Courant* ontleenen wij dat dit, het 7e congres der vereeniging, voor Nederland wordt bijgewoond door de heeren Mr. N. G. Pierson, graaf O. J. H. van Limburg Stirum, Mr. C. Th. van Deventer, J. H. Franssen van de Putte, prof. A. L. van Hasselt, en den ingenieur der staatspoorwegen, J. W. Post. De Prins der Nederlanden had schriftelijk zijn leedwezen betuigd, dat hij de zittingen niet kon komen bijwonen. Het huis Mecklenburg-Schwerin is echter toch op dit congres vertegenwoordigd in den persoon van hertog Johann Albrecht, een bekende eerste autoriteit op Duitsch koloniaal gebied.

De eerste dag van het congres was gewijd aan de behandeling van het „régime foncier aux colonies”, aan de hand van een rapport van den bekenden Duitschen professor Anton, die een paar jaar geleden ook Java bezocht, over de regeling van het grondbezit in Engelsch-Indië.

Dit rapport handelt ook over de vraag, hoe men het best den landbouw in nieuwe landen kan ontwikkelen en 't belang der inboorlingen zelve tot grooteren bloei brengen.

Hierbij werd door professor Anton hulde gebracht aan ons aloud cultuurstelsel, dat hij tegenover zorgeloze, in de kindsheid der ontwikkeling verkeerende volken het eenige goede en een, ook zonder de misstanden, waartoe het ten onzent aanleiding gaf, bestaansbaar systeem acht.

Wij ontleenen aan het verslag in bovengemeld blad het volgende:

„Interessant zijn in dit verband zijn (prof. Anton's) mededeelingen over een soort cultuurstelsel, dat sedert 1886 bestaat op de Fidji-eilanden, oorspronkelijk gericht tegen de tot allerlei verkeerdheden aanleiding gevende emigratie, nog altijd bevredigende resultaten schijnt te geven. Hiernaast bepleit hij ook voor Zuid-Afrika het nut en de verdedigbaarheid van den, in den laatsten tijd voor dat land veel besproken, gedwongen arbeid, a's een instelling, gegrond op 't publiek recht, binnen bepaalde grenzen gehouden, en met de meest humane voorwaarden ten opzichte van betaling en bescherming gesteld onder het toezicht van den staat. Hij beoogt, dat om wilde of halfbeschaafde volken tot werkzaamheid en ontwikkeling te brengen, er nog wat meer noodig is, dan humane theorieën en groote woorden. Hoewel dit laatste een uitspraak is die in onzen tijd van sentiment-schwärmerei ook op koloniaal gebied zeker behartiging verdient, laat 't zich begrijpen, dat in 't algemeen dit deel van des rapporteurs betoog zeer veel tegenspraak uitlokte. Ook bleek in 't debat nog weer zonneklaar het nut van internationale instellingen als deze vereeniging. Immers een krachtige, zeer gedocumenteerde rede van den heer Pierson was noodig, om verscheiden vreemde leden er van te overtuigen, dat juist de geschiedenis van het cultuurstelsel in Nederlandsch-Indië heeft bewezen, dat wel degelijk de fouten het systeem zelf uitmaken, dat toepassing van het stelsel zonder misstanden een onbereikbaar ideaal is. Ook van andere zijde werd de vrijheid van den arbeid voor de inboorlingen krachtig verdedigd. De heer Chailley-Bert lichtte met interessante voorbeelden toe, hoe niterst moeilijk het steeds was om in

Fransch Achter-Indië de inlandsche bevolking tot geregelde landbouwarbeid te krijgen, maar hoe men daar nu toch langzamerhand in slaagt door te maken, dat de inlander bij den arbeid voor zichzelf een behoorlijk materieel belang hebbe en door hem, zonder eenigen dwang, geleidelijk te overtuigen van het nut van den landbouw op behoorlijke wijze gedreven.”

In engelsche, zoowel als fransche koloniale kringen is de aandacht nog voortdurend gevestigd op het geharrewar in Marokko.

Van fransche zijde wordt gelijk bekend den Engelsen, waarschijnlijk niet ten onrechte, verweten, dat dezen opzettelijk den toestand overdrijven, in de hoop daardoor zich de gelegenheid te verschaffen om in troebel water te visschen. Voor die fransche opvatting pleit o. a. het optreden van den engelschen consul te Tetoean, die bij de nadering der opstandelingen zich met de anderhalve engelsche zending haast je, rep je op een oorlogsschip in veiligheid stelde en de vrij talrijke spaansche kolonie in die stad in zijn vlucht had willen meesleepen. Maar de spaansche consul bleef met een groot deel zijner langdenooten te Tetoean, van welks ijselijke lotgevallen de *Times*-correspondent Harris heele verhalen wist op te disschen, d. i. uit zijn duim te zuigen, maar dat de opstandelingen weer kalmjes zag weg-trekken.

De onrustige toestand in Marokko werkt natuurlijk ook nadeelig in het grensgebied van het naburig Algiers. De gouverneur-generaal, Jonnart, is den 29en Mei 11. van de hoofdstad dier kolonie naar het zuiden der provincie Oran vertrokken, om zich persoonlijk op de hoogte te stellen van den toestand aldaar en zoo noodig maatregelen voor te schrijven tegen de marameerende marokkaansche grensstammen, die hem op dien tocht te Figuig op marokkaans gebied een hinderlaag legden.

Van de vechtpartij in Somaliland wordt niet veel nieuws meer verteld. De Mollah zou het, volgens verklaringen van deserteurs en gevangenen, een weinig benauwd krijgen in zijne positie in de streek Walwal-Wardair, nu de Abyssyniers in de richting van Gerlogoobi oprukken om den Engelsen de hand te reiken. Vandaag of morgen, als hij tenminste zijn vijanden niet van zich af weet te houden, is de vogel gevlogen en dan kan het spelletje weer opnieuw in een ander gedeelte van het uitgestrekt gebied worden aangevangen.

Een lastig heerschappij voor de Engelsen kan ook de sultan van Sokoto in Noord-Nigeria worden, die bij de nadering der colonnes, welke generaal Lugard in de, op engelsche wijze te pacificeeren gspacificeerde streek zond, zijn hoofdstad in den steek liet, maar nu tot het voeren van een guerrillaoorlog heeft besloten. Daar kan de fransch-engelsche grensregeling-commissie, die juist in de buurt van Sokoto werkzaam is, nog plezier van beleven.

België beleeft in den laatsten tijd ook al heel wat verdriet door den naljver van Engeland en zijne industrie op de goede zaken, die de belgische industrie in den Congostaat maakt.

De *Etoile Belge* weerlegt de, tegen dien staat en zijne ambtenaren gerichte beschuldigingen van engelsche zijde en wijst op de ware aanleiding, tot al dat huichelachtig, philanthropisch gedoe, waar het meedeelt, dat de afgevaardigde Samuel, de voorsteller der bekende, door het engelsch Lagerhuis aangenomen motie, niet zonder bitterheid constateerde, dat tegenover een invoer ten bedrage van 46.5 miljoen franken uit België in den Congo-staat een, ter waarde van slechts 285.000 franken uit Engeland staat. Eigenaardig is de manier der engelsche jingo-pers om de Fransen voor de beweging te winnen, die tegen den Congo-staat op touw is gezet. Liever fransch dan belgisch, luidt hare leuze voor 't oogenblik, maar als straks Marianne daarop zou ingaan, zou Johnny haar al ras beduiden, dat words slechts woorden en nog geen feiten zijn. Naar aanleiding van den klaarblijkelijke engelschen toelag, om nadat Belgen het Congo-gebied hebben ontsloten de voordeelen dier ontsluiting aan Engeland te trekken, moet zich in België een bond gevormd hebben van geïnteresseerden in het bestaan van den Congo-staat voor de verdediging der belgische belangen in dat gebied.

Besluiten we dit overzicht met de mededeeling, dat den 25en Mei 11. met de „Kaiser Wilhelm der Grosse” de amerikaansche commissie, in Engeland is aangekomen, waaraan door de washingtonsche regering is opgedragen om met de regeringen te Londen, Parijs, den Haag, Berlijn en Sint-Petersburg te onderhandelen over de invoering van een vaste verhouding tusschen het goud en het zilver in het muntwezen, voor de betreffende koloniën. De commissie, bestaande uit de heeren Hanna, Conant en Tenks, zou eenige weken te Londen vertoeven en vandaar naar Parijs vertrekken.

Tropische ziekten. Sedert de maand Juli van het jaar 1901 is te Dar-es-Salam, de hoofdstad van Duitsch Oost-Afrika, de strijd begonnen tegen de malaria, waartoe een expeditie werd aangewezen, bestaande uit een officier van gezondheid 1e klasse, twee assistenten, een ziekenverpleegster en inlandsche helpers. Het doel is om de mogelijkheid na te gaan om de malaria te doen verdwijnen door de vernietiging

ADVERTENTIËN.

Bij eene beschaafde familie op het Statenplein te Scheveningen, bestaat van af 1 Juni gelegenheid tot opname en verzorging van schoolgaande kinderen of van kinderen, welke gedurende de vakantie de zeelucht moeten gebruiken.

Franco brieven lett. O., Haagpoort 4.

Salon-Ameublement

geheel nieuw, ter overname aangeboden (Italiaansch (notenhout); benevens stof-feering.

Fr. brieven onder lett. H 386, Boekh. PULL TER GUNNE, Apeldoorn.

HIGH LIFE DELICATESSE.

American Vruchtenpudding.

Ananas, Aalbes, Abrikoos, Aardbei, Appel, Citroen, Framboos, Kersen, Peer, Perzik, Sinaasappel, per pakket 20 cts.

De clou van 't menu.

American Vanillesuiker, in keurig geëmailleerde blikken doosjes à 5 cts.

C. M. WATERREUS,
Den Haag, Piet Heinstraat.

W. P. de Bock,
73 Piet Heinstraat 73, Den Haag.
Telefoon nr. 345
Eigen fabrikaat.

MAGAZIJN van BEHANGERSARTIKELLEN.
Meubilering. Stoffeering. Decoratiën.

H. P. MEIJS,
Reinkenstraat 25, Den Haag.
GOEDKOOP ADRES voor alle voorkomende werkzaamheden.

Chaussures Françaises et Americaines
A. Kogels & Zoon,
56. Prinsestraat 56. — 's-Gravenhage.
Ruime Collectie
SALON- en WANDELSCHOENTJES
in 't Peau de Suède, Cheveau glacé en Linnen.

R. Glastra.
5-5a BIERSTRAAT, DEN HAAG.
in VERHUIZINGEN,
MET GROOTE en KLEINE MEUBELWAGENS.
Manden en Kisten gratis
in bruikleen.

P. Happel Jr.
CUISINIER.
 v. Kinsbergenstraat 85d,
DEN HAAG.
 Uitzending van Diners.
 Koude en warme Schotels.

BRUSSEL.
KOSTSCHOOL VOOR JONGE DAMES.
 233, Avenue Brugmann, 235.
 Directrices:
 De dames TER SCHOOUW.

H. G. J. L. MEIJNERS.
 Effecten- en Algemeen-Assurantie-Kantoor.
 's-Gravenhage, Heemskerkstraat 20.

Simplex Rijwielen.
 Gramophones.
 Sport-Artikelen.
 Sport-Kleding.
 FRANS ERNST,
 Buitenhof 1, 's-Hage.

Eduard Pelger,
 MAGAZIJN VAN
HEERENHOEDEN
 Prinsesstraat 39,
 's-GRAVENHAGE.

A. SCHARENBERG,
 Hofleverancier.

 GROOTSTE KEUZE
 Wskannen, Wslepelstjes en Schepjes
 Ws- en Koelemmers.
Sambal-Schotels.
 DEKSELS voor GLAZEN.
 5 1/2, 6 1/2, 7 1/2 en 8 1/2 cM. middellijn.
 VINGERKOMMETJES.
 's-Gravenhage, Hoogstraat 15.

61 Anton Lotz,
 Horloger-Opticien.
 PIET HEINSTRAT 61,
 's-GRAVENHAGE.
 Export naar
 Oost- en West-Indië.
 Horloges. — Pendules.
 Optische Artikelen.

KON. NED. STOOMVERWERF
 Oppericht 1864.
J. HOEVELS
 ROTTERDAM.
CHEMISCHE WASSCHERIJ.
 France toezending.
 DAMES LAMBOUY, 2e Wagenstraat 86a, Den Haag.
 W. VAN OLPHEM, Molenstraat 39, " "
 B. STRAUB, Frederikstraat 40, " "
 VAN ROOY, Paul Krugerlaan 20, " "

Fournisseurs de la Cour.
KOK & ZONN,
 Tailleurs,
VEENESTRAAT 39,
 La Haye.
 Maison recommandée
 pour costumes „Genre Tailleur”
 pour Dames.

G. H. VAN DISSEL,
 ARTS.
 Orthopaedie, Massage en Heilgymnastiek.
DEN HAAG,
 Laan van Meerdervoort 215.
 Spreekuren van 12 1/2 tot 2 1/2.

CHRIST'N. ALKA, voorheen ALKA en WECKESSER,
Paviljoensgracht 21a.
 's-Gravenhage.
 Fabriek van alle soorten Koperen en Houten Blaasinstrumenten.
 Leverancier zowel Binnen- als Buitenlandsch voor HARMONIE-, FANFARE- en STRIJKORCHESTEN.
 Specialiteit in
 Saxophons, Obo's, Engelse Hoorns,
 Fagotten, Bas-Clarinetten,
 Böhm-Clarinetten en Böhm-fluiten.
 enz. enz.
 Clarinetten van hout en caoutchouc.
 Scherp concurrerende prijzen.
 Grote Magazijnen van alle
 op dat gebied behorende Artikelen.
 Guitares, Cifers, Banjo's,
 Harmonica's, enz.
 Ook alle daarbij behorende Artikelen.
 Goedkoopste adres voor
 Reparatie aan alle Muziekinstrumenten.
 Prijscourant op aanvraag gratis.

BROCADES & STHEEMAN. — MEPEL.
 Fabriceeren alle Gecomprimeerde Geneesmiddelen,
 Huis- en Plantageapotheken, Handapotheken voor Doctoren en Mijnwerken.
 Gecomprimeerde Photo-Artikelen.
 CASCARA-PASTILLES } zeer aangename laxoermiddelen.
 WONDEROLIE-PASTILLES }
 INDISCHE GENEESMIDDELEN STEEDS VERSCHÉ AANVOER.
LEVERANCIERS VAN MEERDERE REGERINGEN.
 Zie aanbevelingen Nederl. Rode Kruis, Dr. Romeyn, Prof. Korteweg,
 Dr. Lingbeek, Dr. v. d. Capellen, enz. enz.
 Bijna ieder geneesmiddel kan in gecomprimeerden vorm gemaakt worden.
 Vraag slechts ons Fabrieksmerk. Te bekomen bij alle Apothekers.

VERMEULEN's Fotografisch Atelier,
 Toussaintkade 11, 's-Gravenhage,
 is de meest gunstig bekende inrichting
 VOOR
Moderne Fotografie.
 Vluggen en artistieke afwerking.
 Zeér billijke prijzen.

Geopend
 een naar de eischen des tijds net ingerichte
BANKETBAKKERIJ.
 REINKENSTRAAT 106 (Duinoord), DEN HAAG.
A. J. J. Oppelaar.

"HET ANKER"
 Magazijn
 Veenestraat 49, Den Haag.
 Indische Uitrustingen
 voor DAMES en HEEREN,
 in alle Prijzen.

Buitenverblijf
HUIZE ROSENBERG-APELDOORN.
 Besch. omgeving. — Ruime Villa.
 Wordt v. blijvend of tijdelijk gunstig
 aanbevolen.

En gros. En détail.
Hoofd-Depôt
 (voor 's-Gravenhage)
 van af
15 October 1884
 van het **ECHTE**
 Prof. Dr. G. Jaeger's
NORMAAL-
ONDERGOED,
 voor Heeren, Dames en
 Kinderen,
 in Winter- en Zomer-
 kwaliteit,
 uit de Fabriek der
 Heeren
Wilh. Benger Söhne,
 Stuttgart,
 tot de langste prijzen
 Lijders aan Jicht en Rheumatiek ten
 eerste aanbevolen.
A. Vahle & Co.
DEN HAAG, Hoogstraat No. 14
 — Telefoon 1218 —
ROTTERDAM, Hoogstraat 340.
 — Telefoon 2937. —

B. F. C. DALDERUP,
 ATJENSTRAAT 68—68a—70, hoek Batjanstraat.
 Het beste en voordeeligste adres voor
BUSGROENTEN.
UITGEWOGEN GROENTEN.
ZUURKOOL.
GEDROOGDE GROENTEN.
GEDROOGDE VRUCHTEN.
VRUCHTEN IN BLIK.
GELD. ROOKWORST.

A. N. BORSBOOM
COIFFEUR,
 Heerengracht 50a bij de Prinsessegracht
 DEN HAAG.
 De Salons zijn des Zondags tot 6 uur geopend.

AGUILAR'S
PORT-, SHERRY, MADEIRA
 en sijne TAFELWIJNEN,
 zijn alom bekend.
 Hoofdkantoor:
 Heerengracht 3, Den Haag.
 Bijkantoor:
 BATAVIA, B. DE BAS & Co.
 Succursalen: **UTRECHT** en **LEIDEN.**
 Agentschappen op alle Hoofdplaatsen
 in Ned. Indië.
 Interc. Telefoon 832.

OVERHEMDEN

NAAR MAAT
Glöster
CHUMISZ
HOOGSTRAAT 24/26 DEN HAAG.

ETABLISSEMENT VOOR
PEDI-MANICURE BEHANDELING.
 Anglo-American Therapie.
SCHOONHEIDS-MASSAGE,
 Gezichtstoombaden, Electriche Gezicht- en
 Schoonheids-Massage.
 (Systeem Heinrich Simons, Berlijn)
 Consult. Iederen dag van 2-4 uren.
Willemsstraat 77, bij de Mauritskade.
 's-GRAVENHAGE.

D. F. W. Ottersberg,
 firma Humèl van Ringelenstein.
Noordeinde 5. DEN HAAG.
 Interc. Telefoon No. 443.
 Eenig adres van Reynvaan's Havana en Hollandsche Sigaren.
ONTVANGEN een groote partij MANILLA SIGAREN
 van de ALHAMBRA-COMP., prachtige kleur.
FRANCO TOEZENDING bij 200 stuks.

WONINGGIDS voor 's-GRAVENHAGE en OMSTREKEN
 opgemaakt door 't Administratiekantoor der firma
FALKENBURG & Co.
 's-GRAVENHAGE, Dennenweg 61,
 wordt op aanvraag gratis toegezonden.
 Ook ligt deze gids op de informatiebureaux der Vereeniging „OOST en WEST” te
 's-GRAVENHAGE en te WELTEVREDEN ter beschikking van belangstellenden.

Stoomvaart-Maatschappij
„ROTTERDAMSCH LLOYD”
 Maildienst tusschen Rotterdam en Nederlandsch-Indië
 in verbinding met de diensten der
Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

	van Rotterdam.	van Marseille.	te Port-Said.	te Padang.	te Batavia.
Salak	1903	1903	1903	1903.	1903.
Lawoe	13 Juni	25 Juni	30 Juni	19 Juli	21 Juli
Ardjoeno	27 " "	9 Juli	14 Juli	2 Aug.	4 Aug.
Goentoer	11 Juli	23 " "	28 " "	16 " "	18 " "
Merapi	25 " "	6 Aug.	11 Aug.	30 Aug.	1 Sept.
Gedé	8 Aug.	20 " "	25 " "	13 Sept.	15 " "
Oenganan	22 " "	3 Sept.	8 Sept.	27 " "	29 " "
Sindore *	5 Sept.	17 Sept.	22 Sept.	11 Oct.	13 Oct.
	19 " "	1 Oct.	6 Oct.	26 " "	28 " "

* Dubbel schroefstoomschip. 1e klasse midscheeps. 2e klasse in de campagne.
 De Hoofd-Agenten: **Ruys & Co., Rotterdam.**
 De Agenten: **Eijkenslyters & Tromp, Anna Paulownastraat 1d, 's-Hage.**

Instituut voor Onderwijs in de Fransche Taal
 (voor Volwassenen).
DEN HAAG, TOUSSAINTKADE 24.
 Onderwijs door Fransche Leeraars.
BERLITZ METHODE. CONVERSATIE.
 Afzonderlijke Cursussen voor Dames. — Lessen in en buiten het Instituut.
VRAAGT PROSPECTUS.

Vereeniging OOST en WEST
Afdeling 's-Gravenhage.
 Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 195, zijn van 10—12 en van 2—4 uur
 inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.
 Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der 3de Commissie
 den heer G. C. A. DE WITTE, de Perponcherstraat n°. 93.

Een modiste die werk in Oost-Indië zoekt.	Een Heer voor Corrector aan een drukkerij.
Een Dame die lessen geeft in Noorsch, Zweedsch, Duitsch en Italiaansch.	Vier Dames voor waarnemen van een huis houden en naar Indië gaan.
Drie jonge Dames voor Juffrouw van Gezelschap. Eene ook voor lectrice.	Drie Dames om bejaarde dame gezelschap te houden.
Een bekwaame linnennaaster.	Twee Dames zoeken plaatsing als Steno graaf, ook voor les geven.
Drie jonge Dames die als Gouvernante of Bonne naar Indië willen.	Een jonge Dame zoekt een t'huis zondags salaris bij eene dame om deze in de avonden gezelschap te houden; kan in 4 talen voorlezen en maakt muziek.
Een gegageerd Onderofficier der Genietroepen zoekt een betrekking voor looppend beheer; schrijfwerk of eene eenvoudige administratie; ook kantoorwerk in die richting.	Drie Dames om met eene familie op reis te gaan; waarvan de ééne Hollandsch-Duitsch, Fransch en Engelsch spreekt, hebben veel gereisd.
Eene dame voor 't les geven aan spraakgebrekkigen.	Eene Juffrouw voor Depôthoudster.
Een Dame les geven in teekenen en portretschilderen.	Een bekwaam machinist machinist bankwerker voor plaatsing in Oost-Indië.
Een geroutineerd boekhouder 5 jaren als zoodanig in een hotel te Parijs werkzaam. Is tevens correspondent in de moderne talen. Uitmuntende referentien.	Drie gew. O.-I. ambt. voor adm. betrekking.
Twee Dames voor pianolessen.	Eene Dame v/h maken van fijne handwerk en versiersels.
Een heer, gewezen fabricatiechef suikerfabriek, met diploma machinistenschol, voor admin. betrekking.	Een Dame voor administratieve betrekking.
Een Heer voor administratieve betrekking of magazijnmeester.	Drie jonge Meisjes en een jonge Weduwe om als kinderjuffrouw mede naar Indië te gaan.
Eene Dame te Leiden voor het maken van uitzetten.	Twee gep. of, reeds eenige jaren in Indië werkzaam geweest, voor adm. betrekking.
Eene Dame voor onderricht in fröbelen (heeft diploma).	Een geg. Conducteur der art. O.-I., met uitstekende aanbevelingen, voor admin. betrekking, toezicht houden in fabriek, concierge, enz.
Eene Dame voor Zanglessen.	

De 's-Gravenhage'sche Boek- en Handelsdrukkerij voorheen Gebr. Giunta d'Albeni

De Tentoonstelling te Osaka.

Ofschoon het denkbeeld om op de vijfde nationale nijverheids-tentoonstelling ook vreemde inzendingen toe te laten en er daardoor in werkelijkheid eene eerste internationale tentoonstelling van te maken, wel wat laat is ingekomen om eene zorgvuldige voorbereiding mogelijk te doen zijn, is de deelname toch niet onbelangrijk en behalve het groote gebouw, waarin het grootste gedeelte der buitenlandse goederen is tentoongesteld, zijn er nog een viertal afzonderlijke kleinere paviljoens, waarin producten van Canada, Amerikaanse, oostenrijksche en Duitsche machinerijen ondergebracht zijn. Met genoegen lezen wij uit eene correspondentie uit Kobe aan het *Bat. Nbl.* dat eene der grootste en zeker eene der belangrijkste buitenlandse inzendingen die van Nederlandsch-Indië is, is sedert een dag of tien gereed voor het publiek is opgesteld en al dadelijk eene groote attractie bleek te zijn. Nederlandsch-Indië is een van de weinige landen, die officieel aan de tentoonstelling deelnemen en het is aan de energieke wijze vooral, waarop de ter voorbereiding der expositie benoemde commissie, deze voorbereiding ter hand nam, te danken, dat eene heel belangrijke collectie indische producten in zoo korten tijd bijeen werd gebracht. De ondervoorzitter der commissie, de heer du Mosch, werd naar Japan afgevaardigd, om de belangen van N. I. te vertegenwoordigen.

Niettegenstaande verschillende cultures ontbreken (tabak is o. a. niet vertegenwoordigd) en van andere de inzendingen veel belangrijker hadden kunnen zijn, (van indigo bijv. waren slechts kleine monsters van een jaar merken aanwezig) is de beschikbare ruimte toch geheel ingenomen.

Twee poorten, versierd met vlaggen en wimpels en de vlaggen van Nederland en Indië, scheiden de omringende etalagekasten en geven toegang tot eene groote ruimte, w. i. eene groote verscheidenheid van artikelen smaakvol is uitgesteld in een aantal heldere vitrines van verschillende vorm.

De achterwand is gedecoreerd met vlaggen, waartusschen eene versierde bronzen buste van H. M. de Koningin, gestuurd door een klein kastje, waarin een groote lauwerkrans, een meesterstuk van zilversmeedwerk en daaronder de eeresabel van den gouverneur-generaal.

In de buitenste etalages trekt eene groote uitstalling van sierlijke hoeden, gemaakt uit bamboe, de algemeene aandacht; een aantal tinnen voorwerpen geven een beeld der nuttigheid van dit door Japan langzamerhand meer en meer gevraagde handelsartikel; men vindt er een aantal houtsnijwerken, die een bewijs geven van de groote ontwikkeling dezer huisnijl bij den Javanen; minerale oliën, parafine, was en kaarsen nemen een gedeelte dezer vitrines in beslag en verder zijn er, behalve zoo wat alle specerijen, belangrijke collecties rijst, suiker, koffie thee, gommen en aetherische oliën.

De zijwand is geheel ingenomen door Omblinkolen; kenners zijn zonder uitzondering verwonderd over de prachtige kwaliteit der kolen en voor niet-kenners is de keurige verzameling uitstekend geslaagde photographische opnamen van den mijnbouw en het steenkooltransport van groote attractie. In de afdeling zelf zijn kinabast en cacao wel de meest complete en meest interessante exposities, maar de gewone Japanner toont meer belang voor de kostbare gebatikte sarongs en slendangs, de zeldzame borduurwerken, die in overvloed aanwezig zijn en voor de koperwerken van Grisee, zilver filigrainwerken van Padang en houtsnijwerk van Rembang en Japara. Van het laatste is een *screen*, ingezonden door den gouverneur-generaal wel het belangrijkste stuk.

Vermelding verdienen nog de verschillende topographische kaarten, de inzendingen van djatihout, waarvan een volmaakt gave dwarsbalk, die toch reeds gedurende twee eeuwen dienst deed in het stadhuis te Batavia, een sprekend bewijs van de duurzaamheid oplevert, vaten arak en balen suiker en genoemd moeten worden honderden andere inzendingen van producten en kunstwerken, die in den uitgebreiden catalogus van den heer du Mosch volledig beschreven zijn. Deze catalogus, die tot matigen prijs verkrijgbaar wordt gesteld, zal binnenkort verschijnen en een overzicht der geheele N. I. sectie in het Japansch en in het Engelsch bevatten.

Het getal bezoekers blijft heel groot en bedroeg in de maand Maart gemiddeld 23905 per dag.

Den 10en April zou de Keizer voor Kobe eene vlootrevue houden, waaraan zes slagxrepen, 22 kruisers, 13 torpedobooten en 23 torpedojagers zullen deelnemen.

V.

RECLAMES.

Abonnement geldig in
BERLITZ
meer dan 170 steden
SCHOOL
ALLEEN
Noordeinde 119 a
Gewaarschuwd wordt tegen
arglistige nabootsing.
ALLE MODERNE
TALEN
Onderwijs Vertellingen

De Saramacca-expeditie.

Zoals men weten zal is de Saramacca-expeditie afgelopen en zijn de heeren van Stockum, de leider, en de Kock onlangs in het vaderland teruggekeerd, nadat de heer Pülle reeds te voren de terugreis had aanvaard.

Aan het, door de *Nieuwe Courant* openbaar gemaakt afschrift van het laatste verslag van den heer van Stockum ontleenen wij het volgende:

"Den 5den Maart vertrok de expeditie van het kamp aan de samenvloeiing van Saramacca- en Toekoemoë om de Saramaccarivier verder op te varen. Het water was door de zware regens van de laatste dagen aanmerkelijk gewassen en de stroomsnelheid belangrijk toegenomen.

Daar de visschersboot hierdoor zeer langzaam voortkwam en de rivier reeds den tweeden dag op sommige plaatsen zóó door in het water vloeiend struikgewas was verpérd, dat het roeien met de lange riemen bezwaarlijk ging, werd besloten deze boot met de helft van de victualie achter te laten en alleen met de korjalen verder te gaan.

Den 8sten Maart kwam men voor een ± 5 M. hoogen

en steilen val, die te water onmogelijk kon worden gepasseerd.

Boven den val bleek de rivier weder breeder en gemakkelijker bevaarbaar; de algemeene richting bleef, evenals de eerste dagen ongeveer recht Zuid. Den 10den pssseerde men een kreek.

Er was zeer weinig water in en zij was bovendien door de vele dwars overliggende boomen onbevaarbaar.

Boven deze kreek neemt de rivier een zeer bochtig karakter aan en is somtijds geheel versperd door een soort van het in water groeiende struik, die, om zijn zoete peulvrucht, bij de arbeiders onder den naam van „Switi“ boontje bekend is, zoodat men vaak met den houwer een doortocht moest banen.

Van den 11den af werd de richting, waarin de rivier voerde, westelijker, de breedte van het vaarwater nam merkbaar af, zoodat verscheidene der aan de oevers omgevallen boomen dwars over de rivier lagen en met moeite gepasseerd werden, soms ook met de bijlen moesten worden opgeruimd. Zoo kwam men den 12ten tegen den middag voor een boom van meer dan een meter dikte, die even boven water van oever tot oever lag en was dus genoodzaakt hier kamp te maken om verder den middag bij aflossing te laten kappen.

Dergelijke obstacles werden nu hand over hand menigvuldiger, zoodat weldra het grootste gedeelte van de val met het kappen moest worden besteed. Door de geringe diepte van de rivier is het dikwijls noodig de boomen op twee plaatsen door te kappen en het tusschenliggende stuk met spaken uit den weg te ruimen.

Den 15en vertoonden de oevers, die tot nu toe vrij hoog en met zwaar geboomte bezet waren, een gansch ander karakter. De oevers zijn laag, het bosch wordt licht en ijel en bestaat op sommige plaatsen bijna uitsluitend uit pinapalmen. Door talrijke insnijdingen in de oevers staat de rivier in gemeenschap met uitgestrekte zwampen, waarvan zij overigens door een laag dijkje is gescheiden, dat bij hoogen waterstand schijnt onder te stroomen.

Den 16en was men de zwampen gepasseerd, de oevers werden nu weer hooger en zelfs heuvelachtig; men naderde blijkbaar het brongebied. De breedte van de rivier bedraagt er niet meer dan 10 à 20 M. en het aantal omgestorte boomen was zóó groot, dat men zelden meer dan 100 M. ongehinderd kon doorevaren. Toen men dan ook den 17en, te 2 uur namiddags, aan een vrij hoogen en steilen heuvel kwam, dicht aan de rivier gelegen, besloot de leider de worsteling te staken en van hieruit een panorama van het brongebied te meten.

Er werd dus nog denzelfden dag een pad naar den top gekapt. Deze bleek naar het Zuiden en Westen steil af te gaan, zoodat naar die zijden spoedig uitzicht zou kunnen worden verkregen. Bij nadere exploratie bleek de heuvel een ongeveer horizontale kam te hebben van eenige honderden meters lengte in de richting Oost-West, met aan het oostelijke uiteinde een steile helling naar de noordzijde. Naar het Oosten zou wegens de flauwe glooiing van de helling aan die zijde geen uitzicht kunnen worden verkregen.

Den 18den werd door alle hens aan de west-zijde gekapt, zoodat daar een sector van Z.Z.O. door het Zuiden en Westen tot N.W. openkwam. De leider zag nu het brongebied van de rivier voor zich uitgestrekt: op den voorgrond belangrijke heuvels, behoorende tot een uitlooper van den Wilhelmina-keten, waarvan de hooge toppen zich daarachter van het Zuiden tot het Westen verliezen. In het N.W. zag hij op korten afstand de zuidelijkste toppen van den Emma-keten, hooge, langgestrekte ruggen met kale wanden, die, van het Noorden af, flauw gloeiend ophieven om aan de zuidzijde in een bijna loodrecht wand te eindigen. Hoogstwaarschijnlijk zal uit resultaten van de metingen op andere punten verricht, blijken dat ook het waterscheidingsgebied tusschen Suriname en Saramacca, dat men van hieruit niet te zien kon krijgen, ongeveer op dit punt aansluit, zoodat de Saramacca-rivier haar oorsprong neemt op het knooppunt, dat de drie genoemde ketenen hier te zamen vormen.

Aan de oostzijde werd ook een sector opengekapt. Hoewel het weer zeer ongunstig was en vele zware regen- en onweersbuien het werk vaak belemmerden, gelukte het toch in zes dagen alle noodige metingen en astronomische waarnemingen op de beide observatie-plaatsen te verrichten en daardoor weer belangrijke gegevens te verzamelen voor de juiste bepaling van vele toppen van „Wilhelmina“- en „Emma“-keten. De breedte, waarop de Zuidheuvel ligt, bleek ± 3° 47' te zijn.

Den 25en nam men de terugreis aan met de overgebleven 2 korjalen en 5 man; den 28en bereikte men den val.

Zoals reeds in het vorig rapport was te kennen gegeven, was het plan nog een top te bestijgen ten Oosten van de Saramacca-rivier om van daaruit een tweede oostelijk panorama te meten.

De keuze was gevestigd op den noordelijksten top van het waterscheidingsgebied, die reeds op de kaart van de Coppename-expeditie voorkomt.

Den 1en April werd een aanvang gemaakt met het kappen van het tracé naar den berg en den volgende morgen aanvaardden De Kock en de leider den laatste tocht door het bosch.

Het terrein dat zij doortrokken was bijna geheel vlak; de eerste dagen gedurende welke de weg door verlaten kostgronden van de Boschnegers voerde, ondervonden de tracékappers veel last en oponthoud door het dichte en doornige struikgewas, dat zich daarop had ontwikkeld, maar verder was het onderbosch zeer licht en gemakkelijk door te komen, zoodat men op dezelfde wijze werkende als op den tocht naar den Hendrik-top, reeds den zesden dag den voet van den berg bereikte. Om op den top te komen, moest men nu nog ruim 700 M. aan één stuk stijgen. Gelukkig was het bergspoor dat men volgde niet zeer steil, zoodat de weg wel lang, maar niet moeilijk was. Den 9en was men op den top geïnstalleerd.

Deze bleek naar het Noorden en Oosten steil af te loopen, zoodat naar die zijde vrij gemakkelijk uitzicht zou kunnen worden verkregen, terwijl van 't Z.W. tot het Z.O. de helling veel te flauw was om van het kappen aan die zijde eenig resultaat te verwachten.

Het weer was zeer ongunstig en het zicht slechts bij uitzondering goed. Des avonds stak onveranderlijk een stijve en koude oostenwind op, weldra gevolgd door dikken mist, die meestal eerst na den middag optrok. Gelukkig had de leider door zijn ondervinding op den Hendrik-top geleerd, ditmaal vier dekkleeden medegenomen en daarvan een aan drie zijden gesloten tent laten maken, die vrijgeed tegen de inclementie van het weer beschutte. De arbeiders gingen des avonds naar beneden en kampeerden aan den voet van den berg.

Den 16den was de heer van Stockum zoo ver gevorderd, dat hij op den top alle hoeken had gemeten, behalve die op het Nassau-gebergte, dat nog niet te zien was geweest. Tot zijn verrassing trok den 17den de mist reeds des morgens op en ontliedde zich het geheele panorama, dat zich nu met zeldzaam scherpe omtrekken afteekende.

Hij kon daardoor op den v.m. nog alles meten wat hem van het oostelijk panorama ontbrak, terwijl de arbeiders inmiddels de bagage naar beneden transporteerden, en daarna des namiddags op het daartoe gekozen punt op de westelijke helling de azimutbepalen van alle toppen van het waterscheidingsgebied en den Emmaketen, zoodat hij, zeer voldaan over het onverwacht succes, des avonds in het kamp aan den voet van den berg aankwam.

De terugreis naar Mombabasoë, het punt van uitgang voor den laatste tocht, duurde 2 dagen.

Men vertrok den 21sten van Mombabasoë.

Den 25sten April even na aankomst te Witt Watra arriveerden professor Van Loon en zijn assistent met een stoombarkas om de gondontginning op dit plaser in oogenschouw te nemen. Met goedvinden van dezen werden nu alle booten den volgende morgen door zijn barkas op sleeper genomen en keerde men gezamenlijk naar Uitkijk terug, waar men na een dag en nacht stoormens des morgens van den 27sten aankwam.

De booten werden nu met eigen middelen door het kanaal naar Paramaribo gebracht, waar de heeren De Kock en Van Stockum in een der korjalen voortroeiende, des middags ten 2 ure aankwamen.

De arbeiders werden uitbetaald en afgedankt; de goederen, die nog bruikbaar waren en voor een volgende expeditie konden dienen, geïnventariseerd en onderhouden en de vaartuigen opgelegd bij den bootenmaker Vriesde.

De heeren de Kock en van Stockum vertrokken den 3den Mei per ss. „Prins Willem II“ naar Nederland, van Gelder, die gesolliciteerd had naar een betrekking van stuurman bij de Koloniale Vaartuigen en de toezegging had gekregen, dat hij den 1sten Juni a. s. als zoodanig zou worden aangesteld, had vergunning bekomen om te Paramaribo te blijven.

Na een zeer voorspoedige reis kwamen de heeren den 20sten Mei, te Le Havre aan, vanwaar zij via Parijs naar Holland reisden.

Voornaamste inhoud van Nederlandsche Tijdschriften voor Oost- en West-Indië.

De Indische Gids. Juni 1903.

J. L. Cluysenaar: Het departement der B. O. W. en het beheer der Spoorwegen in Nederl.-Indië. — Moekhibir: Brieven uit den zetel van het Khalifaat. IV. De Bagdad-spoorweg en zijne betekenis voor het wereldverkeer. — W. H. van der Haas: Het nieuwe boschreglement. — Le Myre de Vilers: Het adres van den heer W. H. van der Haas. — Varia: Het adres van den heer W. H. van der Haas. — Het beheer der landkassen in Ned.-Indië. — Hoe de onderhoorigheden van Atjeh door ons worden bestuurd. — Maandelijksche Revue van Brochures, enz. — Koloniale literatuur: E. J. Voüte, De bloementuin. — Bericht über die Landesirrenanstalt in Buitenzorg. — Practische Indische tolk, bewerkt door P. Pieters. — Wetenschap en industrie: De bereiding van regie-opium. — De verbindingsschakel in den stoomtramweg in Atjeh. — S. Kalf: Jeremias van Riemsdijk (slot). — W. C. M.: Maandel. bibliographie voor Oost- en West-Indië. — Financieel Overzicht.

Tijdschr. voor Nijverheid en landbouw in Ned.-Indië. Mei 1903.

J. S. van Braam: Eenige duitche landbouw-economische ervaringen met betrekking tot den landbouw op Java (slot). — P. J. van Maanen: De cultuur van Rameh. — De governments-cacao-cultuur, door een Midden-Java-planter. — Verschepte thee van Java in 1902. — Verschepte kinabast en kinine van Java in 1902. — Samenstelling en afloop der kinaveilingen te Amsterdam, gehouden in 1902. — Statistiek van kinabast en kinine.

De Indische Mercuur, 2 Juni 1903 No. 22.

Dr. F. W. T. Hunger: De Mozaïek ziekte bij Deli-Tabak. — Paraguay-thee. — „Het zwart“ der pisangvruchten. — Afschrijving op het recht van concessie. — Het zesde Suikercongres te Semarang (slot). Verslagen van Maatschappijen. Enz.

Correspondentie.

De Directeur der *Berlitz School* verzocht ons, er de aandacht op te vestigen, dat zijne inrichting is verplaatst naar het *Noordeinde No. 119a*. Lettende op 't groote nut, dat ook door onze lezers, die van zeker nuttige instelling kan worden getrokken, hebben wij gemeend aan het verzoek te moeten voldoen.

Verzending O.-I. Mail.

VOOR DEN HAAG.

Amsterdam, Nederl.,	5 Juni	19 Juni	11.30 's.av.
Rotterdam, Lloyd,	12 "	26 "	11.30 's.av.
Genua, Nederland,	16 "	30 "	9.15 's.av.

(Suppletore verzending den dag volgende op den aangegeven maiddag te 5.5 's.morgens.)

Marseille, Lloyd,	9 Juni	23 Juni	7.45 vm.
Marseille, Fr. dienst,	13 "	27 "	7.45 vm.
Brindisi, Eng. dienst,	5 "	19 "	1.— mid.
Napels, Duits. dienst,	8 "	22 "	9.45 's.av.

Via Marseille: Suppletore verzending van brieven, briefkaarten en aangerekende stukken den dag volgende op den aangegeven maiddag te 7.45 vm.

Via Napels: Suppletore verzending den dag, volgende op den aangegeven maiddag te 12 uur, doch de aansluiting op het vertrek der booten is daarvan niet verzekerd.

MAIL SURINAME.

St. Nazaire, Fr.,	8 Juni	8 Juli	7.45 vm.
Amsterdam, Nederl.,	14 "	30 Juni	11.20 's.av.
Southampton, Eng.,	9 "	23 "	11.30 's.av.

MAIL CURAÇAO.

Via Genua den 2n van elke maand, alleen op verzoek. Elken Dinsdag en Vrijdag 7.20 's.av. via Southampton en Queenstown en New-York.

MAIL CONGO.

Antwerpen den 15n en laatste van elke maand 7.20 's.av. Lissabon den 8n en den 18n van elke maand 8.19 m.

MAIL CANARISCHE EILANDEN.

(Teneriffe.)

Southampton. Elken Vrijdag 7.20 's.av. Liverpool. Elken Maandag 7.20 's.av.

der broeïnesten dier ziekte. Hiertoe worden stelselmatig analyses gemaakt van het bloed, inzonderheid bij de inlandse bevolking, hebben gratis verstrekingen van kinine plaats, en blijven de, in behandeling geweest zijnde patiënten voortdurend onder observatie. Bovendien is er een gezondheidscommissie in het leven geroepen, die de locale autoriteit met haren raad moet bijstaan. Voorts is de stad in zes wijken verdeeld, in elk van welke vertrouwde lieden zijn aangewezen, wier taak bestaat in het verstreken van inlichtingen die betreffende alle overtredingen op dit gebied aan de gezondheidsplafie, en in het vergezellen der sanitaire rondes in de betreffende wijk. Laatstgenoemde instelling werkt nog slechts zes maanden, maar moet reeds uitstekende uitkomsten hebben opgeleverd, vooral wat betreft de zindelijkheid in de woningen der negerbevolking en van de, te Dar-es-Salam gevestigde Engelsch-Indiërs.

Naar aanleiding van het, door den heer Hutchinson uitgebracht verslag van zijne bevindingen ten opzichte van de lepra in Engelsch-Indië, welke ziekte door dezen onderzoeker hoofdzakelijk wordt toegeschreven aan het gebruik van slecht geconserveerde visch, herinnert de *Dépêche Coloniale* aan hetgeen in 1901 door den Franschen geleerde Blanchard betreffende gemelde ziekte en hare verspreiding werd medegedeeld in een, aan de „Académie de médecine“ aangeboden rapport over de parijische muskieten.

De heer Blanchard wijt de verspreiding der lepra aan de ongewenschte tusschenkomst der muskieten, die zich met de voortplanting dier ziekte zouden zien belast. Hij bracht in zijn rapport in herinnering dat de bekende Zambacco-pasja ontkende dat de lepra door besmetting van het eene individu op het andere zou kunnen overgaan, en integendeel de erfelijkheids-theorie was toegedaan. Maar juist het groote argument van Zambacco-pasja voor de niet-besmettelijkheid der lepra-ziekte, het schijnbaar zonder gevaar voor de algemeene gezondheid plaats hebbend dagelijksch verkeer van leprozen in de straten van Konstantinopel, was voor den heer Blanchard een argument te meer voor zijn muskieten-theorie. De muskieten vliegen eerst tegen den avond uit, en dan zijn de leprozen alweer uit de straten van Konstantinopel verdwenen.

Zoo ziet men dat er omtrent deze ziekte nog zeer uiteenlopende meeningen bestaan die ieder voor zich het recht opeischen om als de ware te worden erkend. Moge het er eindelijk eens toe komen, dat slechts ééne meening overblijft, die aan de lepra paal en perk zal weten te stellen. Onmoëlijk lijkt dat niet met het oog op de werkelijk goede, reeds verkregen resultaten in die landen, waar, zooals in Noorwegen het geval is, de bestrijding der plaag ernstig wordt ter hand genomen.

Welke rol heeft de blanke in Afrika te vervullen? Voor een talrijk publiek, daartoe door het dirigeerend comité van de vereeniging „France Coloniale Moderne“ uitgenoodigd, werd een voordracht gehouden over dat gedeelte van Afrika, waar het fetichisme heerscht, welke voordracht door den spreker besloten werd met de volgende gedenkwaardige woorden:

Is de neger op te voeden en te beschaven? Ik aarzel niet die vraag met ja te beantwoorden. En ik voeg daaraan toe, dat indien zulks niet het geval ware, het woord koloniseren geen betekenis zou hebben, ten ware men daaraan die monsterachtige betekenis zou willen toekennen, welke door de tegenstanders van het koloniale denkbeeld er aan wordt gegeven: twee ellenden tegen elkander in te jagen, naar de afrikaansche slachtabank de paria's van het moederland te zenden, de haveloopen, de werkeloopen en de mislukten. Evenals het maagdelijk woud zijn de hersenen van den neger een onbebouwd maar vruchtbaar terrein. Het voegt ons om er onze verstandelijke en zedelijke vermogens in te doen ontkiemen en tot volle ontwikkeling te brengen. Het is noodig dat iedere Franschman, die zich naar de kolonien begeeft, zich dezen verheven plicht, deze edele taak voor ogen stelle. Het zal hem ter eere zijn en te zijner bevrediging, maar tevens ook in het belang van zijn eigen veiligheid wezen, want de zwarten weten onderscheid te maken tusschen goede en slechte blanken. Zij verstaan het zeer wel, geloof het, om in geval van oproer of opstand genen te sparen, terwijl zij dezen afmaken. Spanje heeft zijn schoone veroveringen zien verloren gaan, wijl het zich niet kon indenken in het hooge ideaal, dat Columbus, de man van vrede en goedheid, zich voor ogen stelde. Het heeft moord en ontsteltnis gezaaid; het heeft zich in korten tijd verrijkt, dat is waar, maar ziet eens wat er heden ten dage van zijne schatten is overgebleven. Men zou zeggen dat het in den doodsstrijd ligt op zijn bloedige trophéén, vier eeuwen nadat het die behaalde. En wat betekenen vier eeuwen in de geschiedenis van een groot volk?

Het is wel geoorloofd te zeggen, dat de straf spoedig op de misdaad is gevolgd. En nu in dit oogenblik onzer koloniale wedergeboorte, behooren wij, Franschen, ware gezanten des vredes, der rechtvaardigheid en der goedheid te zijn, behooren wij ons tot het ideaal van Columbus op te werken, opdat de volkeren daar ginds ons steeds dankbaar zijn, dat wij hen aan hebben onderworpen."

Afgescheiden van een weinig overdrijving, waar de spreker aan iederen Franschman, die zich naar de kolonien begeeft, eischen stelt, waaraan misschien niet het een tiende kan voldoen, zouden deze woorden ook voor ons, met betrekking tot onze kolonien van toepassing kunnen worden geacht — zoodra de koloniale wedergeboorte zich wat beter begint te accentueeren.

Den 2en April l.l. werd te Tananarive, de hoofdstad van Madagaskar, het feest der kinderen gevierd, dat jaarlijks na afloop van den regentlijk wederkeert. Ditmaal was vermeden om de kinderen uit de meer verrijderde districten naar Tananarive te laten komen, waartoe de kleinen een vermoeiende en lange reis zouden hebben moeten maken, en waren voor de verschillende hoofdstaten dier districten feestten in den geest als dat ter hoofdstad georganiseerd. Dat nam niet weg dat hier toch op gemelden datum 20000 kinderen aanwezig waren om hulde te brengen aan den gouverneur-generaal. Bij deze gelegenheid werden prijzen uitgereikt aan de, met een talrijk kroost gezegende moeders. Twee waren er, die ieder zeventien kinderen in leven hadden. Dezen ontvingen ieder een beloning van 85 franken. Acht moeders waren met vijftien kinderen gezegend, vier met veertien, vijf met twaalf en zestig met tien tot dertien kinderen. In het geheel werd een bedrag van 6000 franken aan de gelukkige moeders uitgereikt.

ADVERTENTIE.

ONTVANGEN:

de Nouveautés
voor het aanstaande Saisoen.
J. V. VAN DEN AREND,
Marchand-Tailleur.
Van Kinsbergenstraat 100.
's-Gravenhage.

Corsmit Brossois & Co.
Meubelfabriekant
DEN HAAG.

Compleete Meubileering,
benevens verhuur van Meubilair.
Voor Benedenhuis p. maand f 15.—
» Bovenhuis » » 20.—
» geheel huis » » 40.—
Bijzondere conditiën voor repatriërenden.
18, WAGENSTRAAT 18.

GIDS

VOOR

Repatriërenden,

Gratis aanbieding van de Haagsche Uitgevers-Mij,
„HET GEMEENSCHAPPELIJK BELANG”

Haagpoort 4.

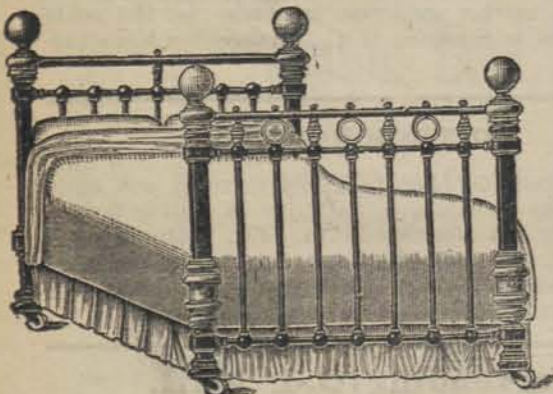
Deze gids wordt in de onderstaande
hotels gratis aan de repatriërenden
aangeboden:

- Hôtel des Indes, Batavia.
- Grand Hôtel „Java” „
- Hôtel „Ort” „
- „ Du Pavillon, Samarang.
- „ Ketabang-Genteng, Soerabaja.
- „ Simpang, Soerabaja.

Vraag prospectussen voor
advertentiën.

Th. A. A. SIMONIS
34 Groenmarkt.

DEN HAAG, over de Prinsestraat.

Ledikanten, Spring- Kapok- en
Paardenharenmatrassen, etc.
in GROOTE KEUZE,
BILLIJKE PRIJZEN en SOLIDE QUALITEIT.

A. J. MESKER,

MEUBELFABRIKANT.

Hofspui 81. Telefoon No. 240. 's-Hage.

Inrichting voor COMPLETE MEUBILEERINGEN,
zoowel in koop, als in huur.

Complete Ameublementen voor geheele huizen,
boven- of benedenhuizen steeds voorradig.

Gemeenbileerde Huizen te huur,

waarbij:

Huizen met 10 Kamers f 100 per maand.
Benedenhuizen ad 45 per maand.
Bovenhuizen ad 60 per maand.
Geheele Inrichtingen steeds voorradig.

GORDIJNEN. TAPIJTEN.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT,

over de Prinsestraat, DEN HAAG.

Desinfectie van Vertrekken
volgens Prof. Flügge.

STOOMDESINFECTIE

EN MOTZUIVERING VAN GOEDEREN.

Machinale Stoomzuivering
van Bedveeren.

Wasschen, opmaken en
repareeren van beddegoed.

WILM. E. JANSEN JR.

MAGAZIJN VAN
ECHTE RIETEN KOFFERS, REIS-ARTIKELEN,
Fijne Lederwaren.
ZEESTRAAT 14. — DEN HAAG.

Nederlandsch Wapenmagazijn

voorheen S. DE JAGER,

HAARLEM, Barteljorisstraat 32.

's GRAVENHAGE. Spui 12.

Fabriek van Wapens en Schermartikelen.

Vraagt offerte voor Ned. OOST- en WEST-INDIË.
Agent voor den Haag en omstreken, de Heer
A. DE SWERT. Schenkweg 216

C. HOYNG,

Den Haag. — Utrecht.

Geïllustreerde Prijscouranten worden gratis op aanvraag toegezonden.

Echt Chineesche Thee,

speciaal aanbevolen aan Indische familie's.

Abonneert U op de

Bintang Hindia.

Geïllustreerd Tijdschrift voor den Inlander.

Abonnementsprijs f 3.— per jaar bij vooruitbetaling.

Proefnummer wordt U op aanvraag gaarne toegezonden.

DIT BLAD VERSCHIJNT ELKE VEERTIEN DAGEN.

De Haagsche Uitgevers-Maatschappij.

„HET GEMEENSCHAPPELIJK BELANG”,
HAAGPOORT 4.

Ieder oud-gast steune door zijn abonnement!

Naaimachinehandel

vh. **A. LEWENSTEIN,**

HOOFDMAGAZIJN: Amsterdam, Warmoesstraat 189.

Filiaal: Den Haag, Wagenstraat 18a.

Generaal Vertegenwoordiger

der SEIDEL & NAUMANN, WHEELER & WILSON, VICTORIA en andere
prima fabrikaten naaimachines, allen van nieuwste constructie en ingericht
voor het moderne borduren.

N. B. Onze handleiding voor het moderne borduren, en het naaien en
knippen van Dames- en Kinderkleeding, wordt **Gratis** verstrekt bij aankoop
eener trapmachine en is verder in het Hoofdmagazijn en de filialen na
opgave van Merk en Nummer der machine voor afnemers der firma ver-
krijgbaar à fl. 1.— per exemplaar; echter is zij niet in den handel!

L'Art dans l'Habitation Moderne.
G. Serrurier & Cie
Parkstraat 39, den Haag

Tentoonstelling der interieurs der
firma Serrurier
Aarde en Koperwerk van Amstelhoek
Aardewerk van Utrecht, Coppens,
v. d. Hoogen e. a
Kunst-Industrie

SIEGEL-PIANINO.

Zie beoordeelingen van binnen- en buitenlandsche autoriteiten, Musici en Technici.

HOOFDAGENTSCHAP v. Nederland, Nederl.-Indië, België en Zuid-Afrika,

EERSTE NEDERL. MAATSCHAPPIJ tot Fabr. en Inv. van
Muziek-Instrumenten,

voorh. D. ANSINGH en Co., Zwolle.

EERSTDAAGS OPENING

van ons 2de MAGAZIJN in

GOUD, ZILVER, DIAMANTEN, HORLOGES enz.

26 Spuistraat—Passage 59.

S. Spijjer & Co.,

7 SCHOOLSTRAAT over de Vischbanken,
DEN HAAG.

ATELIERS VOOR REPARATIEN.

Lambert Waterreus,

Sumatrastraat 279, b/d Bankastraat, Den Haag.
TELEPHOON 317.

Importeur van Indische ingrediënten voor de rijsttafel.

Speciale afdeling voedings-artikelen als:

- Shredded Wheat (nieuw tarwe brood).
- Vitos-Force-Hornbij & Quakers Haverhout. Kasseler Haver-Cacao.
- Eikel-Cacao (Dr. Vinkhuijzen).
- Mutase Bisquits - Revalenta Racahout. etc. etc.

F. H. BOTHE,

21, Veenestraat -- Den Haag.

SPECIALITEIT IN
GEKLEURDE, ZWARTE en CRÈME STOFFEN.

Nouveaute's voor elk seisoen.

STEEDS GROOTE ASSORTEMENTEN. BILLIJKEPRIJZEN.

Wed. E. VAN FOREEST-NIX,
WEIMARSTRAAT 37, DEN HAAG.

In Verhandstoffen, Verplegings-Artikelen,
Drogerijen, Chemicaliën.
VERF IN BUSSEN enz.

Centraal Drogist WEIMAR.

OOST en WEST.

RESTAURANT

LAAN VAN MEERDERVOORT 195.

Open iederen werkdag van 10 ure v.m. tot 7 ure 's avonds.
Des Zondags van 12 tot 3 ure n.m.
Toegang voor leden der Vereeniging en geïntroduceerden.
Eenvoudige rijsttafel, bestaande uit rijst, sajor of kerry, één vleeschgerecht en één
sambal (plat du jour) f 0.70.
Diné f 1.25 bestaat uit bijna 't dubbele van 't plat du jour.

C. J. L. VERMEULEN,

's-Gravenhage. — Toussaintkade 11.

Speciale afdeling voor moderne en zeer billijke
LIJSTEN, MIRA-STANDAARDS en ENCADREMENTEN, in alle
genres.

Groote sorteering LIJSTEN, in verschillende maten gereed,
voor onmiddellijke aflevering.

In de zeer billijke prijzen, is het geheel
gereedmaken begrepen.

Geopend tot 's avonds negen uur.

C. L. Arbeiter,

Spuistraat 63. Den Haag.

HOFBONTWERKER.

Grootste sorteering van uitsluitend 1^a Pelterijen.

Speciale Inrichting tot het bereiden en opmaken van tijgerhuiden enz.

Opzetten van Vogels en Zoogdieren.

Conserveeren van Pelterijen enz., tegen de mot.

Dijkstra & Co.

PARKSTRAAT 27, DEN HAAG.

Aan- en Verkoop van Effecten, Coupons enz.
Deposito's, Prolongatie.

VERSTREKKEN REISCREDIETBRIEVEN